

Sándorfalva Városi Önkormányzat Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiája

2016-2023.

1.

Bevezetés

Sándorfalva Város Önkormányzata a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 17. pontja -, a közreműködés a település közbiztonságának biztosításában – alapján, a településen élő és tartózkodó személyek biztonságérzetének javítása céljából meg alkotja középtávú helyi szakpolitikai stratégiáját Sándorfalva Város Önkormányzat Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiája 2016-2023. elnevezéssel, amely illeszkedik a hatályos Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában megfogalmazott célokhoz, elvekhez figyelemmel a helyi adottságokra.

1.1. Stratégia jogi és módszertani alapjai

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
- A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) III. fejezete, amely az önkormányzat és a rendőrség kapcsolatát határozza meg,
- 1744/2013. (X. 17.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiáról (2013-2023) {továbbiakban:NBS},
- 1166/2016.(IV.6.) Korm. határozat a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia 2016-2017. évre szóló intézkedési tervéről,
- Az Rtv. 8.§ (4) bekezdés alapján készített rendőrségi éves közbiztonsági beszámolók, a Polgárőr Egyesület Sándorfalva beszámolóí, a tárgyhoz tartozó tematikus település beszámolók,
- Sándorfalva Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája (továbbiakban: ITS) .

1.2. A stratégia célja

Az általános települési bűnmegelőzési, közbiztonsági célok átfogó, elsősorban rövid és- közép távú időszakra történő keretbe foglalása, és az ezekhez kapcsolódó önkormányzati koordináció, együttműködés biztosítása.

Kijelölni és meghatározni a helyben alkalmazható, és megvalósítható bűnmegelőzési alapelveket, és intézkedéseket.

A helyi közbiztonság fenntartása, javításában, hatékonyabbá tételének érdekében meghatározni az emberi és tárgyi erőforrásokat, illetve kitűzni azokat a célokat, amelyek ezekkel elérhetőek a stratégia időtávjában.

A jelen stratégia összhangban legyen az önkormányzat által meghatározott más területeket érintő stratégiákkal, szakmai programokkal, főképpen Sándorfalva Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájával.

2.

Alapelvek a helyi bűnmegelőzésben

2.1. A bűnmegelőzés elvi háttere

- A települési politika meghatározó eleme a lakosok életminőségének és biztonságérzetének javítása.

- Törekvés olyan felelős döntések meghozatalára, amellyel a kiszámítható és biztonságos környezet megteremthető a településen élők és tartózkodók számára.

- Közbiztonság a társadalom, így a helyi lakosok életminőségének is része, amelynek kialakítása és megőrzése közös ügy. Közbiztonság olyan kollektív társadalmi termék, amely az egyének és közösségek tevékenységéből, az állami szervek hatósági intézkedéseiből, a polgárok önvédelmi képességei, és a vállalkozói piac nyújtotta szolgáltatások együtteséből alakul ki. A település közbiztonsági helyzete a helyi problémák összességéből tevődik össze, ezért kezelése és a jogsértések megelőzése elsősorban helyi összefogással valósulhat meg hatékonyan. A bűnmegelőzési szemlélet érvényesülése, annak érdekében történik, hogy a lakosság szubjektív biztonságérzete emelkedjen, az objektív biztonság kívánatos foka megteremtődjön, ami a település közbiztonságának stabilitásában valósul meg.

- A bűnmegelőzés olyan több dimenziós intézkedések, beavatkozások összessége, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, ezáltal az állampolgárok biztonságérzetének javítása, amely történhet a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést gerjesztő okok hatásának mérséklésével vagy az áldozattá válás megelőzésével.

A komplex bűnmegelőzési politika egyik legfontosabb követelménye az elkövető-, áldozat- és ún. szituációközpontú bűnmegelőzési eszközök együttes alkalmazása.

A bűnözéskontrollban részt vevők felelősség-megosztása a partnerség elvére épül, amelyben a megelőzési tevékenység az állam, a közösségek, és a polgárok közötti folyamatos kommunikáció során alakul, és ebben a folyamatban jelennek meg a helyi érdekek és problémák is, illetve a problémákhoz igazodó megoldási javaslatok, és az ezekről történő visszacsatolások.

- A bűnmegelőzés alapelve a társadalom hagyományos közösségeiben meglévő szolidaritás támogatása, az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezések felkarolása (forrás:NBS).

2.2. A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégia beavatkozási területei

2.2.1. A gyermek-és fiatalkori bűnözés megelőzésének beavatkozási területei:

- Megelőző vagyonvédelem,
- Hasznos szabadidő eltöltés,
- Konfliktusok és az erőszak megelőzése, kezelése,
- Szenvedélybetegségek megelőzése,
- A média és az internet veszélyei.

2.2.2. A településbiztonság beavatkozási területei:

- Közösségi rendészet megteremtése,
- Bűnmegelőzés építészeti eszközökkel,
- Külterületen élők biztonságának fokozása,
- Vagyonvédelem.

2.2.3. Az áldozattá válás megelőzésével és az áldozatok segítésének beavatkozási területei:

- Az áldozattá válás megelőzése.
- Az ún. másodlagos viktimizáció elkerülése (az áldozattá válást követően az igazságszolgáltatási rendszer résztvevői, a rehabilitációt végzők, újból ne viktimizálják az áldozatot.).
- Áldozatsegítő szolgáltatások szélesítése.

2.2.4. Bűnismétlés megelőzése.

- Fogvatartottak munkaerő – piaci és társadalmi reintegrációjának elősegítése,
- Alternatív szankciók helyreállító módszerek alkalmazásának erősítése a bűncselekménnyel okozott kár kompenzálása érdekében.

2.3. A Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában megfogalmazott átfogó célok és hatások

Az itt felsorolt célokra a helyi stratégia alkalmazása során is ajánlott figyelemmel lenni.

- Rendszerszintű bűnmegelőzés. A bűnmegelőzési tevékenység a rendőrség, az önkormányzatok, kormányzati szervek estében oly módon kerüljön fejlesztésre, hogy az ne többletfeladatként, többletadminisztrációként jelentkezzen, hanem a jelenlegi folyamatok optimalizálásával, átalakításával, az eljárásrendek, belső utasítások stb. bűnmegelőzési nézőpontú felülvizsgálatával kerüljön sor.
- Koordinált bűnmegelőzési munka. A szakpolitikai, társadalom-és gazdaságpolitikai intézkedésekben, a kormányzati célokban jelenjenek meg a bűnmegelőzési célkitűzések is.
- A bűnmegelőzés hasznosságának tudatosítása. Cél, hogy a bűnmegelőzési szemlélet az élet szerves részévé váljon.

- Hatékony beavatkozások. A rendelkezésre álló erőforrások felhasználásának hatékonyságát, az eredményorientált beavatkozást és a fenntarthatóságot kell szem előtt tartani.
- Szabálysértések. Mivel az állampolgárok a szubjektív biztonság érzetük megítélése során, többnyire nem tesznek különbséget a bűncselekmény és a szabálysértések között ezért a szabálysértések megelőzése is fontos bűnmegelőzési (közbiztonsági) feladat.
- A pályázati források koncentrált felhasználása. A folyamatos, rendszerszemléletű és építkező fejlesztések, programok, projektek fognak támogatásokat kapni. A rendelkezésre álló forrásokat koncentráltan és tervezhető módon szükséges felhasználni. A NBS végrehajtása során biztosítani kell a bűnmegelőzés terén megvalósított helyi programok közötti összefüggést.
- Együttműködők azonosítása. Mivel a bűnözés társadalmi jelenség, amely nem kezelhető egyoldalú intézkedésekkel, ezért a rá adott válaszoknak is komplexnek kell lennie, amelybe be kell vonni az összes lehetséges érintettet.
- Eredményes kommunikáció. Alapvető feladat a bűnözési helyzet korrekt ismertetése, a bűnmegelőzési programok hatékonyságának tudatosítása. Meg kell ismertetni a bűnmegelőzésben érintettekkel a hatékony megelőzési technikákat.

Ezen átfogó célok megvalósításával elérhető hatások többek között:

- az állampolgárok öngondoskodási képessége erősödik, felelősségérzetük növekszik,
- a helyi közösségépítő programok eredményeként erősödik a társadalmi összetartás, az informális kontroll,
- a kölcsönös segítségnyújtás eredményeként fokozódik a lakóközösségek önvédelme,
- a konfliktusok erőszakmentes feloldásának szemlélete növekszik a társadalomban.

3.

A település bűnügyi és közbiztonsági helyzete

3.1.Sándorfalva története, elhelyezkedése, általános társadalmi adatok

A település létrejöttében kiemelkedő szerepet játszott Pallavicini Sándor örgróf, aki az 1879-es nagy árvízet követően Algyő lakossága számára 300 kataszteri hold földet ajánlott fel egy újabb település létrehozása céljából. Az ármentes homokhátsági területen háztelkeket parcelláztak ki, melyet az árvízkárosultak és a környékbeli földművesek népesítettek be.

A település nevét az adományozó örgrófról kapta, hivatalos alapításának dátuma 1879. június 12.

A századfordulóra újabb területek parcellázása vált szükségessé, így a település mérete, a közigazgatási egységek száma és lakosság száma fokozatosan bővült. A második világháborút követő 1945-ös földreform hatására a település mérete tovább gyarapodott, újabb településrészekkel egészült ki.

Sándorfalva 1970. január 1-jétől vált nagyközséggé, 2005. július 1-jén pedig városi rangot kapott.

A település Csongrád megyében, a magyar-szerb-román hármastól 30 km-re, a régió- és járási központ Szegedtől északi irányban, attól 12 km távolságra, a 4519. számú, Szegedet Csongráddal összekötő térségi mellékút mentén helyezkedik el.

A város a régi 5-ös út irányából, Szatymaz felől közelíthető meg. Szomszédos települései Szeged és Hódmezővásárhely mellett Szatymaz, Dóc, Balástya és Algyő. Természetföldrajzi szempontból a Dél-Tisza-völgy és a Dorozsma–Majsai-homokhát találkozásánál fekszik.

Déli irányból a szegedi Fehér-tó, míg északi és nyugati irányból a homokhátsági területek, kelet felől pedig a Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet védelme alá tartozó Tisza-völgyi területek határolják.

A település belterülete légvonalban a Tiszától körülbelül 6 km távolságra található, emellett 1 km-es szakaszon a folyó sodorvonala természetes közigazgatási határt képez Hódmezővásárhely várossal.

Közúti kapcsolatai megfelelőek, Szeged mellett Budapest is könnyen megközelíthető az M5-ös autópálya vagy az 5-ös út irányából. Az M5-ös autópálya a balástyai felhajtó irányából körülbelül 15 km távolságra, míg az M43-as autópálya Szeged irányába haladva körülbelül 8 km-re található. Másrészt a román és szerb határ megközelíthetősége is kedvező. (forrás:ITS)

Közigazgatási területe 55,8 négyzetkilométer amelyből:

belterület: 471 hektár,

külterület: 5106 hektár, ebből 3800 ha mezőgazdasági terület, 1245 ha erdő és vízállás, 61 ha ipari terület.

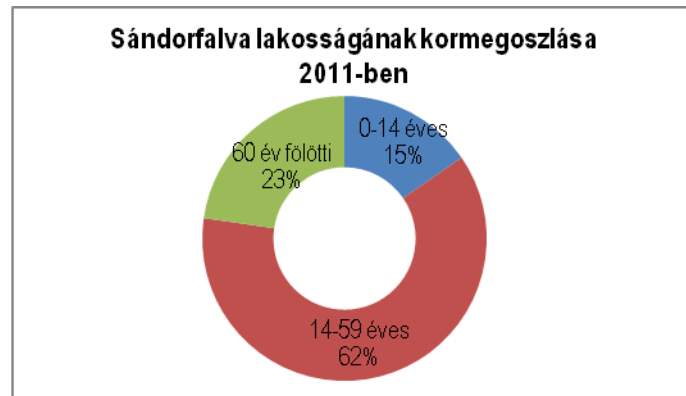
A település külterületi részén 17 nevesített határrészt különítenek el, ezen a részen összesen 497 zártkert-tulajdonost tartanak nyilván.

A 2015. éves népességi adatok alapján, Sándorfalva lakosságának közel 10 %-a (768 fő) külterületen él, 17 %-uk (121 fő) 61 évesnél idősebb. (forrás:ITS)

Sándorfalva közigazgatási területén megfelelően kiépített az úthálózat. A belterületi szilárd burkolatú utak a vagyonkataszterben szereplő adatok alapján 32,1 km, a burkolatlan utak hossza 13,5 km. Kiépített járda 45 km hosszban épült, de sajnos még van olyan utcaszakasz ahol nem biztonságos a gyalogos közlekedés a járda hiánya miatt. A kerékpár utak hossza 4 km. (forrás: ITS, vagyonkataszter)

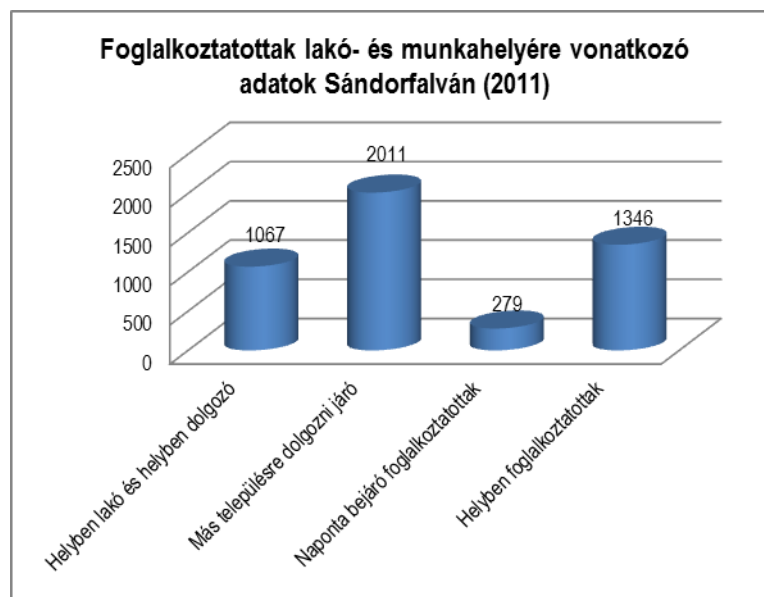
Sándorfalva állandó népessége 2015. január 1. KSH adat alapján 8209 fő volt, amivel a Szegedi járás Szegedet követő legnagyobb települése.

A lakónépesség a 2011-es népszámlálási adatok szerint 7871 fő volt, melyből 654 fő élt külterületen. A lakónépességből a 0-14 éves korosztályba tartozik 1225 fő, 4921 fő 14 és 59 év közötti, a 60 év felettiéket 1806 fő. A 60 év fölötti korosztály aránya 8%-kal haladja meg a 0-14 évesek arányát (1. ábra).

1. ábra: Sándorfalva állandó népességének kormegoszlása korkategóriánként 2011-ben
(Forrás: ITS, KSH, 2015)

Sándorfalván a foglalkoztatottak száma 3126 fő (2011), melyből 1714 fő férfi és 1412 nő. A település alvóváros-jellegéből adódóan a lakosok túlnyomó része (2011 fő) más településre jár dolgozni, a helyben lakók és helyben foglalkoztatottak száma 1067 fő. További 279 fő más településről jár dolgozni Sándorfalvára.

2. ábra: Foglalkoztatottak lakó- és munkahelyére vonatkozó adatok Sándorfalván 2011-ben (Forrás: ITS, KSH, 2015)

A nyilvántartott álláskeresők száma a 2000 és 2013 közötti időszakban változó képet mutat. Alapvetően a nyilvántartott álláskeresők körében a nők vannak többségben (a 2009-es

év kivételével), mind a nyilvántartott, mind a 180 napon túli nyilvántartott álláskereső esetében.

A település 6727 munkavállalási korú lakójának 5,4%-a (369 fő) munkanélküli, ami az országos, 6,2%-hoz viszonyítva kedvezőnek tekinthető, és kis mértékben haladja csak meg a Csongrád megyei 5,1%-ot. (forrás:ITS)

3.2. Bűnügyi, közbiztonsági helyzetelemzés

Sándorfalva Város viszonylatában elkövetett bűncselekmények döntő többségét jellemzően egyszerű megítélésű vagyon elleni, kapcsolati erőszak és zaklatás vétség bűncselekmények képezik. Akárcsak országos viszonylatban, így Sándorfalva területén is az elmúlt években a bűnözés egy új formája jelent meg az internetes csalások tekintetében.

A bűncselekmények alakulásának vizsgálata során megállapítható, hogy Sándorfalva város működési területén a bűncselekmények száma csökkenő tendenciát mutat, melyhez nagymértékben hozzájárult a közterületeken a rendőri jelenlét fokozása, és a civil szervezetekkel, polgárőrökkel való együttműködés.

A bűncselekmények csökkenése látható az 1. számú függelékben található táblázatok és diagramok kimutatásában, melyek a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság területén 2010 és 2015 közötti időben az ismerté vált bűncselekmények számát foglalja magában.

Az ismerté vált bűncselekményeket áttekintve megállapítható, hogy a településen elkövetett bűncselekmények szerkezetében lényeges változások nem történtek.

A táblázatok adataiból az alábbiak állapíthatóak meg:

- 2010. év és 2015 év. közötti időszakban Sándorfalva Város területén emberölés, szándékos befejezett emberölés, emberölési kísérlet, halált okozó testi sértés bűncselekmények nem voltak. A testi sértés és a súlyos testi sértés bűncselekmények viszonylatában jelentős változás nem látható: sem emelkedés, sem csökkenés nem figyelhető meg.

- Csökkenés látható a kiskorú veszélyeztetés bűncselekménynél, ennek kiszűrése, felderítése érdekében a jelzőrendszer folyamatos, fokozott működése szükséges.

- A településen felfedett bűncselekmények között az embercsempészet és a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények nem jellemzőek.
- Az elmúlt években rablást, kifosztást nem regisztráltak.
- 2010. óta zsarolás 3 esetben fordult elő a településen.
- A lopások száma csökkenő tendenciát mutat. (személygépkocsi lopást az elmúlt 2 évben nem regisztráltak és zárt gépjármű feltörés nem volt 2015. évben).
- Lakásbetörések száma 2014-es évhez képest 3-mal nőtt, 5-ről 8-ra, (a vizsgált időszak átlagában 6db/év).
- Rongálások számában csökkenés látható, orgazdaság bűncselekményt a településen 2013. év óta nem regisztráltak.

(forrás: Szegedi Rendőrkapitányság Sándorfalvi Rendőrse)

- Külterületi bűncselekményi, közbiztonsági helyzet: A rendőrőrs munkatársai által 2013-ban végzett felmérése alapján 12 fő 60 év feletti időszerű élt egyedül, ők fokozottan vannak kitéve bűncselekményeknek, különösen tulajdon elleni cselekményeknek.
- Szabálysértési eljárások: Sándorfalva területén 2015. évben 34 esetben indult rendőrségi szabálysértési eljárás az alábbiak szerint:

Elkövetett szabálysértés	Ismert	Ismeretlen maradt
Csalás	-	5
Járművezetéstől eltiltás hatálya alatt vezetés	10	-
Valótlan bejelentés	1	-
Jogtalan elsajátítás	-	2
Közösséggellenes magatartás	1	1
Lopás	2	12

- Közlekedésbiztonság: A rendőrség Sándorfalva közigazgatási területén nagy hangsúlyt fektet a közlekedés zavartalan biztonságának megőrzésére. Ennek érdekében folyamatosan törekszik az ittas vezetők kiszűrésére. A közlekedési szabályok betartását fokozottan ellenőrzi és szankcionálja a gyalogosan, kerékpárral és gépjárművel közlekedő szabálysértőkkel szemben egyaránt.

A statisztikai adatokat vizsgálva megállapítható, hogyan alakult a közlekedési balesetek száma, mely rendőrhatalóság tudomására jutott 2010. év és 2015. év közötti időszakban.

Sándorfalva Város	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Személyi sérüléssel közúti közlekedési balesetek száma:	/	/	/	/	/	/
- Halálos közúti balesetek száma	0	0	2	0	0	0
- Súlyos sérüléssel balesetek száma	5	4	1	4	4	5
- Könnyű sérüléssel balesetek száma	8	6	4	4	1	5
Személyi sérüléssel közúti közlekedési baleset során meghalt, illetve megsérült személyek száma (fő)	/	/	/	/	/	/
- Meghalt személyek száma (fő)	0	0	2	0	0	0
- Súlyosan sérült személyek száma (fő)	5	4	4	4	4	5
- Könnyen sérült személyek száma (fő)	8	7	5	7	4	5
Ittasan okozott közúti közlekedési balesetek száma	3	3	1	1	0	7

(forrás: Szegedi Rendőrkapitányság Sándorfalvi Rendőrsége)

- Gyermek – és ifjúságvédelem: A Sándorfalvi Rendőrség vonatkozásában megállapítható, hogy a tavalyi évben olyan bűncselekmény, melynek elkövetője gyermekkorú személy volt egy esetben került regisztrálásra, azonban az eljárás büntethetőséget megszüntető ok miatt megszüntetésre került, fiatalok elkövetővel szemben nem indult eljárás.

A gyermekek és fiatalok áldozattá és bűnelkövetővé válásának megelőzése céljából a Pallavicini Sándor Általános Iskolában az iskolás gyermekek részére együttműködési megállapodás keretében, 1 fő DADA oktatóval 2012. év októberétől havi rendszerességgel tartanak DADA tanórákat a 6-7. osztályos tanulóknak. Az általános egy tanévtől eltérően a DADA tanév 2 tanévet ölel át. A tanórák egymásra épülő, olyan komplex bűnmegelőzési tanórák, melyek legfőbb célja megértetni az iskolásokkal, hogy minden cselekedetüknek következménye van, és fel tudják ismerni, hogy az mikor nem megfelelő. Problémájuk esetében megtanulnak megfelelő időben, megfelelő helyen segítséget kérni, megelőzve ezzel szabálysértések, komolyabb bűncselekmények elkövetését a részükről.

(forrás: Szegedi Rendőrkapitányság Sándorfalvi Rendőrsége)

4. Szereplők és stratégiai partnerek a bűnmegelőzésben

A bűnmegelőzés az egész társadalom közügye. A bűnmegelőzésben (és a közbiztonság megteremtésében) a felmérések alapján a társadalmi együttműködés iránya a rendőrség, a polgárőrség és az önkormányzatok köré szerveződik, de tágabb értelemben ezeken a szerveken túl vagy éppen ezeken keresztül maguk az állampolgárok vesznek benne részt.

A bűnmegelőzésben fontos, hogy a szereplők a lehetőségekhez képest mindent megtegyenek az áldozattá és elkövetővé válás megelőzéséért, a bűnalkalmak csökkentéséért, és a bűnismétlés megelőzéséért, ezeket egymással összhangban oldják meg, hogy a hozott intézkedések egymást erősítsék, ne pedig gyöngítsék.

4.1. NBS alapján:

- Rendőrség: A bűnmegelőzésben a rendőrség tölti be a legfontosabb szerepet. Országos szinten a rendőrség bűnmegelőzési tevékenységét az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya fogja össze és látja el a szakirányítást.

- Büntető igazságszolgáltatás: Közvetett módon hat.

- Önkormányzat: A helyi stratégia az önkormányzat közreműködésével válhat a helyi társadalompolitika integrált részévé. A helyi közösségek biztonságát szolgáló tervek elkészítésében és végrehajtásában aktív, kezdeményező szerepe van. A helyi bűnmegelőzési programok, koordinálása, végrehajtása, értékelése, a különböző együttműködési formák szervezése. Közterület-felügyelet működtetése, a helyi közösség szakmai és civil önszerveződéseinek a támogatása, a társadalmi igények becsatornázása a bűnmegelőzés rendszerébe.

- Nevelési- oktatási intézmények dolgozói: Fontos szerepet töltenek be a bűnmegelőzés rendszerében egyrészt, mint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, másrészt a nevelés, egészség-fejlesztés és megőrzés a bűnmegelőzési információk legközvetlenebb közvetítőiként vesznek részt a megelőzésben (prevencióban). A bűnmegelőzési tevékenységnek a nevelésre építve (táborok, előadások, programok, tréningek, módszerek elsajátítása stb.) kellene elérnie a célját.

- Gyermekvédelmi intézményrendszer, gyermekjóléti szolgálatok: A gyermekek érdekeit védő speciális szolgáltatást nyújtanak, amelynek célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség

megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése. Ennek érdekében a gyermekjóléti szolgálatok családgondozói tevékenységet, ellátások közvetítését, és szervezői tevékenységet is közvetítenek.

A gyermekvédelmi intézményrendszer 2016. évtől kétszintes; területi (járási) és települési.

- Családsegítő szolgálatok: A szociális és mentálhigiénés problémák, és egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtanak szolgáltatást.

- Az egészségügyi ellátó rendszer tagjai: Ide tartoznak a házi orvosok, védőnői szolgálat, fontos szerepet töltenek be főként, mint a jelzőrendszer tagjai a veszélyeztetettség észlelésében.

- Az Igazságügyi Minisztérium szakmai irányítása alatt álló Igazságügyi Szolgálatok:

- Pártfogó Felügyelői Szolgálat,

- Áldozatsegítő Szolgálat

- Büntetés-végrehajtási szervezet: Elsődleges feladata az előzetes letartóztatások és szabadságvesztés büntetések végrehajtása.

- A magyarországi egyházak és vallási közösségek: a társadalom kiemelkedő fontosságú értékteremtő és közösségteremtő tényezői. Hitéleti tevékenységük mellett nevelési, oktatási, egészségügyi, karitatív, szociális, család-, gyermek- és ifjúságvédelmi, kulturális, rehabilitációs szolgáltatások, sport és egyéb tevékenységeikkel jelentős szerepet töltenek be.

- Civil szervezetek: A társadalmi összetartozás fontos elemei, tagjaik elérhetnek, megszólíthatnak olyan csoportokat, személyeket, amelyek sok esetben érdektelenek vagy ellenségesek az állami szereplőkkel szemben. Aktív szerepük van az bűnmegelőzésben.

- Polgárőr egyesületek: önkéntesekből állnak, és alapfeladatuként látják el a helyi közrend és közbiztonság védelmét. A bűnmegelőzésben való közreműködés érdekében közterületi járőrszolgálatot, figyelőszolgálatot, bölcsődék, óvodák, iskolák közvetlen közelében jelzőőri tevékenységet látnak el.

- Kulturális intézmények: A fiatalok számára rendszeresen biztosítják a szabadidő hasznos eltöltését.

- Sport szakszövetségek, egyesületek, létesítmények: A sport szerepe a bűnmegelőzésben erősödik, az NBS kifejezetten támogatja közösség formáló ereje, hasznos szabadidő eltöltés és a személyiség formáló hatása miatt.

- Gazdasági élet szereplői: A gazdasági élet szereplőiben tudatosítani kell, hogy a bűnmegelőzés támogatása egyben gazdasági érdek is, hiszen a közbiztonság javulása már rövid távon is megtérül.

- Családok: Főképp a szülők feladata a nevelés, védelmi és önvédelmi funkciók kialakítása, a szociális kompetenciák fejlesztése, a probléma – és konfliktusmegoldó képességek kialakítása.

- A bűnmegelőzés szereplője maga az egyén is, aki is sokat tehet biztonsága érdekében.

4.2. Szereplők és stratégiai partnerek a helyi bűnmegelőzésben

4.2.1. Sándorfalva Város Önkormányzata

Sándorfalva Városi Önkormányzata a képviselő-testületi döntések által jelentősen hozzájárul a település bűnmegelőzési tevékenységéhez. Az önkormányzat azáltal, hogy a helyi bűnmegelőzés valamennyi szereplőjével kapcsolatban van, alakítja, befolyásolja e tevékenységet.

Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei (polgármester, képviselő-testület bizottságai, közös önkormányzati hivatal, jegyző) biztosítják.

4.2.2. Sándorfalvi Közös Önkormányzati Hivatal

Mint a képviselő-testület (önkormányzat) szerve a bűnmegelőzésben részt vevők mindegyikével kapcsolatot tart. Szerepe van a bűnmegelőzéssel kapcsolatos önkormányzati döntések előkészítésében és végrehajtásában.

A Sándorfalvi Közös Önkormányzati Hivatal keretei között 2 fő közterület – felügyelő látja el a közrend, közbiztonság védelmében való közreműködést a településen.

4.2.3. Rendőrség

A Szegedi Rendőrkapitányság Sándorfalvi Rendőrőrsének működési területéhez Sándorfalva város, továbbá Szatymaz, Dóc és Zsombó községek tartoznak. Az őrsön a körzeti megbízotti feladatokat 12 fő, ebből a város tekintetében 6 fő körzeti megbízott látja el.

A rendőrőrs a 6762 Sándorfalva, Dózsa György u. 17. szám alatti önkormányzati tulajdonban álló, de a rendőrség számára térítésmentes használatba adott épületben működik.

4.2.4. Polgárórség

A Sándorfalvi Polgárőr Egyesület 1995 – ben alakult, 18 fővel (2014. adat) végzi a településen a polgárőri tevékenységet. Munkájukról évente beszámolnak a képviselő-testületnek.

Aktívan részt vesznek a települési, önkormányzati szervezésű rendezvények biztosításában, és az olyan megyei illetve országos polgárőr szövetségek által koordinált programok helyi képviselőtestületében, amelyek a bűnmegelőzéssel, közbiztonsággal vannak összefüggésben. Segítik, kiegészítik a rendőrség munkáját.

4.2.5. Gyermekvédelmi, nevelési, családsegítő intézmény rendszer

Településen a szociális ellátás fő szerve az önkormányzat Sándorfalvi Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézménye. Szerepe, szolgáltatásai rendkívül sokrétűek.

1. A nevelési intézmények legalsó szintjét jelentő bölcsőde működtetése: a 0-3 éves korosztályú gyermekek felügyeletét 9 szakképzett gondozó látja el, 48 (kihasznált)férőhellyel rendelkezik.
2. Család – és nővédelmi egészségügyi gondozás, a védőnői feladatokat 3 fő látja el.
3. Települési szintű gyermekjóléti szolgálat.
4. Családsegítő szolgálat, a krízis helyzetben lévő családok segítésére, családi napközi működtetése 14 férőhellyel.
5. Nappali ellátás és idősek klubja.
6. Házi segítségnyújtás, amelynek keretében a rászorulóknak saját lakókörnyezetükben biztosított gondozás, segítségnyújtás.
7. Szociális étkeztetés, napi egyszeri meleg étkezés biztosítása a szociálisan rászoruló, illetve megromlott egészségi állapota miatt igénybe vevőknek.
8. Tanyagondnoki szolgálat, amely feladatkörében végzi a külterületen élők számára a családsegítő, gyermekjóléti és védőnői szolgáltatások ellátásának segítését. Adományok eljuttatását a rászorulók számára. Vásárlások, ügyintézés segítése, tájékoztató anyagok kézbesítését.

4.2.6. Nevelési oktatási intézmények

1. Óvodai nevelés a Pipacs Óvoda látja el négy épületben, összesen 11 csoportban. A gyerekekkel 20 óvodapedagógus foglalkozik.
2. Alapfokú, általános iskolai oktatás a Pallavicini Sándor Általános Iskolába folyik, 46 fő főállású pedagógussal. Délutáni napközi és tanulószoba működik, illetve a diákok felzárkóztatását fejlesztő – és gyógypedagógus segíti.
3. Művészeti oktatást a Sándorfalvi Térségi Alapfokú Művészeti Iskola keretei között folyik. Az intézményben zene-, tánc-, képző-, képző -, ipar -, szín – és bábművészeti oktatásban vesznek részt a gyerekek.

4. Középfokú oktatás a magán iskolai formában működő Budakalász Gimnázium helyi tagintézményében folyik, esti és levelező tagozaton, helyileg a Pallavicini Általános Iskolában.

4.2.7. Egészségügyi ellátás

Az alapellátást három háziorvosi körzet, egy gyermekorvosi körzet, két fogorvosi körzet működése biztosítja, a gyermekorvosi ellátást kiegészíti a védőnői valamint az iskola orvosi szolgálat.

4.2.8. Közművelődési, kulturális intézmények

A szintén sokrétű közművelődési, kulturális intézményrendszert a Sándorfalvi Kulturális Központ fogja össze.

1. A Budai Sándor Művelődési Ház kiállításoknak, rendezvényeknek ad otthont, továbbá a településen működő civil szervezetek havonta 1-1 alkalommal térítésmentesen használhatják.
2. Széchenyi Ifjúsági Közösségi Központ, amely egy épületből és a Széchenyi udvarból áll. Az épületben előadó – rendezvény termek vannak, Ifjúsági Információs Pont üzemel.
3. Pallavicini Kastély termei különböző rendezvények lebonyolítására alkalmasak, az épületben kávézó üzemel.
4. Petőfi Emlékkönyvtár, amely teleházként is funkcionál, az épületben iskolai csoportos foglalkozások, rendezvények is lebonyolíthatók.
5. Budai Sándor Emlékház és Tájház.

4.2.9. Egyház

A településen római katolikus vallást gyakorolják a legtöbben (össztlakosság 47,7 %-a), a plébánia önálló egyházközséget alkot.

4.2.10. Civil szervezetek

Sándorfalván 19 civil szervezet működik különböző területeken. (A civil szervezetek felsorolása, tevékenységük összefoglalása a 2. számú függelék táblázatában található). Az önkormányzathoz a civil szervezetek tevékenységükkel összefüggő rendezvények, célok megvalósítására pályázhatnak.

4.2.11. Szabadidő és sport

Az önkormányzat a sportszervezésben résztvevő szervezetek működését anyagilag támogatja, illetve részt vesz a sport létesítmények üzemeltetésében.

Sportolási lehetőségek:

- a füves – és műfüves labdarugó pálya,

- beltéri sportolási lehetőség a Pallavicini Általános Iskola tornatermében és tornacsarnokában lehetséges, és az iskola kültéri sport pályája is alkalmas sportolásra,
- a versenyszerű sportolási lehetőségre két sportegyesületben, és az iskolai sportkörben van lehetőség,
- a SÖV NKft. üzemeltetésében lévő Nádastó Szabadidőpark elsősorban a nyári időszakban biztosít sportolási, illetve szabadidős tevékenységeket.

4.2.12. Gazdasági élet szereplői

A településen regisztrált társas és önálló vállalkozások száma 1379 db. Gazdasági tevékenységet 452 db végzett, melynek 96 %-a mikroállalkozásnak minősül, 256 egyéni vállalkozás közül főfoglalkozásuként 139 fő folytatott tevékenységet. (forrás: KSH 2013.)

4.2.13. Településüzemeltetéssel kapcsolatos feladatok

A 100 %-ban önkormányzati tulajdonban lévő SÖV Sándorfalva Önkormányzati Vagyongazdálkodó Közhasznú Nonprofit Kft. (SÖV NKft.) látja el, a településüzemeltetéssel kapcsolatos önkormányzati feladatokat.

Összetett, sokrétű feladat ellátása okán a bűnmegelőzési stratégia szinte valamennyi szereplőjével kapcsolatban van.

A bűnmegelőzési stratégia legfontosabb partnerei azonban a település lakosai, akikért, és akikkel együtt kell megvalósítani a mindenkor bűnmegelőzéssel és közbiztonsággal összefüggő helyi feladatokat.

5. Helyi együttműködési lehetőségek, beavatkozási területek és célok, feladatok a Nemzeti Bűnmegelőzési Stratégiában meghatározott tematika alapján

5.1. Településbiztonság

5.1.1. Közösségi rendészet megteremtése

A közösségi rendészet a közösségek biztonságának megteremtése érdekében végzett tevékenység, amely során a cél, a helyi közösség legszélesebb körének bevonásával kell megteremteni a településen élők biztonságérzetét és a közbiztonságát.

A közösségi rendészet megteremtése során bűnmegelőzésben szereplők közötti kommunikáció hatékonyságának javítása, résztvevőknek - a partnerségre alapozva - egymás munkájának segítése.

Helyi beavatkozási területek és célok:

1. A rendőrség, a közterület – felügyelet, polgárőrség hatékony együttműködése, egyeztetett időközökben közös járőrözés kül- és belterületen.
2. A polgárőrség koordinálásában megvalósuló SZEM (Szomszédok Egymásért Mozgalom) láthatóbbá, ismertebbé tétele a településen, az önszerveződések elősegítése.
3. A civil szervezeteken keresztül a közbiztonsági és bűnmegelőzési célokat megismertetni, elérésükre motiválni a településen élőket, a passzív támogatáson túl, aktív részvételre bírni a lakosokat a különböző beavatkozási területek függvényében.
4. A bűnmegelőzéssel és közbiztonsággal kapcsolatos anyagoknak, rendezvényeknek az ismertetése a településen elérhető média felületekkel, az internet, közösségi háló felületeinek célirányos használatával.
5. Több generációs (gyerek – szülő - nagyszülő) családi rendezvények a bűnmegelőzés, közbiztonság témakörében, amelyeken lehetőség van a településen élők szélesebb rétegéhez eljuttatni a tárgykörben az információt, és közösség formáló hatása is van.

5.1.2. Közbiztonság elősegítése építészeti eszközökkel

A bűnmegelőzés szempontjából fontos eszközök a terület –és településrendezés, a közterek az épületek belső terek tervezése, amelyekhez szervesen kapcsolódnak a forgalom-, kert- és tájtervezés, továbbá fontos a területek, terek megfelelő megvilágítása is.

Helyi beavatkozási területek és célok:

1. Belterületi utak minőségének javítása.
2. Külterületi utak (Csibafa dűlők, Vedres szőlők, Kuti dűlő, Kővágó dűlő, Kéri dűlő) nehezebben megközelíthető részeinek szilárd burkolattal történő ellátása.
3. Külterületen, különösen Vedres szőlők és Csibafa dűlőkben a közvilágítás kiépítése.
4. A Szeged – Ópusztaszer kerékpár út megvalósításával a külterületen élők kerékpáros közlekedése tehetőbb biztonságossá.
5. A megújuló településközpont programban meghatározott fejlesztések:
 - a közterületi, közösségi téri átláthatóságot növeli a megújuló település központban a Szabadság tér – Pallavicini kastélykert közötti kerítésfal lebontása, ezáltal a terek egybenyitása,
 - a közlekedési és parkolási feltételek javítása,
 - a település központjában elhelyezkedő piac területéhez tartozó ún. Futura területének önkormányzati újrahaznosítása,
 - közbiztonságot növelő kamerarendszerek kiépítése a programban létrejött közterek megóvása, a közbiztonság, bűnmegelőzés érdekében.

6. A közlekedés biztonságának javítása érdekében a város ki-és bevezető útszakaszainak biztonsági kamerákkal történő ellátása, sebesség ellenőrző és figyelem felhívó készülékekkel történő felszerelése a bűncselekmények, szabálysértések elkövetőinek kiszűrését segíti elsősorban, de megelőző hatása is van, mivel a közlekedésben részt vevő gépjárművek vezetőinek figyelmét felhívja a biztonságos közlekedésre.

5.1.3. Külterületen élők biztonságának fokozása

Sándorfalva lakosságának közel 10 %-a (768 fő) külterületen él, 17 %-uk (121 fő) 61 évesnél idősebb. A külterületek helyzetét a kedvezőtlen infrastrukturális és mobilitási feltételek (pl. rossz minőségű, aszfaltozatlan utak, távolság a település központjától, tömegközlekedés hiánya) mellett a szociálisan rászoruló személyek jelenléte is kedvezőtlenül befolyásolja. (forrás:ITS)

Sándorfalva külterületén a tanyavilág mind a három típusát megtaláljuk (az életvitelszerűen lakott, a gazdálkodásra használt, és a hétvégi, idényjeleggel funkcionáló tanya), amelyet még a zártkertes életvitelszerűen lakott, vagy hétvégi hobbi kertként használt ingatlanokkal is ki kell egészíteni.

Helyi beavatkozási területek és célok:

1. Az előző 5.1.2. pontban már kijelölésre kerültek külterületi utak állagának javítása, a dülő utak állagának javítása, és a kerékpárút kialakítása, mint beavatkozási terület. (kapcsolódási pont)
2. A rendőrség, polgárőrség, közterület-felügyelet külterületi együttes járőrözéseinek összehangolása.
3. A rendőrség által kidolgozott tanyaprogram folyamatos működtetése.
4. A rendőrség és a tanyagondnokok, Sándorfalvi EESZI munkatársainak jelenleg is meglévő rendszeres információ cseréjének fenntartása.
5. A közbiztonsági és bűnmegelőzési témában szervezett helyi rendezvényekre a külterületen élők szállításának megszervezésében való önkormányzati közreműködés.
6. A Homokpusztai rendezvényházban fórumok, tájékoztató előadások tartása a bűnmegelőzés, közbiztonsággal kapcsolatosan.
7. A fokozottan veszélyeztetett idős korosztállyal való rendőrségi, polgárőri kapcsolattartás.

5.1.3. Vagyongvédelem

A z állampolgárok tulajdonának védelme közhatalmi eszközökkel az állam egyik legfontosabb feladata, de az állam nem lehet kizárólagosan felelős a tulajdon védelmének garantálásában.

Országos adatok alapján megállapítható, hogy növekedett – helyi szinten is - az időskorúak sérelmére elkövetett, elsősorban vagyoni elleni bűncselekmények.

Az összes ismertté vált cselekmény, jelentős részét országos átlagban is a vagyoni elleni bűncselekmények teszik ki. Ezeknek a jogsértéseknek a visszaszorítása különösen indokolt, mivel - a felmérések alapján - állampolgárok szubjektív biztonságot érzetét leginkább befolyásolják.

Fontos lenne elérni, hogy a lakókörnyezetében mindenki aktív részese legyen a saját érdekeit is szolgáló bűnmegelőző munkának, és tegyen meg minden tőle telhetőt a maga és családja, mások személye, vagyonának védelmében.

Helyi beavatkozási területek és célok:

1. Általános cél a lopások előfordulását csökkenteni. Tájékoztató, figyelemfelhívó anyagok, rendőrség által szervezett előadások tartása, amelyen felhívják a figyelmet a leggyakrabban előforduló elkövetési módokra (főként:alkalmi lopások, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopások, lakásbetörések,).
2. Kiemelt figyelmet kell fordítani az időskorúak sérelmére elkövetett lopások megelőzésére, a településen működő két nyugdíjas egyesület tagjainak bevonásával. Az EESZI segítségével, közreműködésével a rendőrség a tájékoztató anyagokat, célirányosan juttathatja el az érintettekhez.
3. A technikai védekezési lehetőségek: vezeték nélküli kapucsengő (ún. „SOS szomszédhívó), elektronikus ajtóékek stb. megismertetése.
4. A rendőrség által kialakításra kerülő Mobil Bűnmegelőzési Centrum szerepeltetése a városi rendezvényekhez kapcsolódóan, illetve kifejezetten bűnmegelőzéssel, közbiztonsággal foglalkozó helyi rendezvények szervezésekor.
5. A „Házhoz megyünk!” rendőrség által bevezetésre kerülő megelőző vagyoni védelmi programot a településen alkalmazni.

5.2. Gyermek – és ifjúságvédelem

A gyermek - és ifjúságvédelem, a fiatalok nevelése annak érdekében, hogy a társadalom hasznos tagjaivá váljanak az egész társadalom egyik legfontosabb és legalapvetőbb érdeke és értéke. A gyermek – és ifjúságvédelem célcsoportját a 0-24 éves korú gyermekek és fiatalok alkotják.

A legszervezettebben és leghatékonyabban a nevelési – oktatási intézmények színterén lehet a leghatékonyabb, hosszú távon ható beavatkozási pontokat kialakítani. Ezekben az intézményekben folyó bűnmegelőzésnek kettős célja van:

- az áldozattá válás megelőzése,
- az elkövetővé válás megelőzése.

Fontos a szabadidő eltöltésének szintere is, mivel a legtöbb áldozattá válás és elkövetővé válás ezen a szintéren valósul meg.

Problémát jelent, hogy amíg a 3-14 éves korosztály többsége a helyben lévő nevelési – oktatási intézmények működése folytán „látható”, a középiskolás korosztályról kevesebb olyan adatunk van, amely a bűnmegelőzés szempontjából lényeges.

Pl. Amíg információ van az általános iskolai DADA (Alkohol – Dohányzás – Drog – AIDS) megelőző programról, egyrészt a rendőrségi beszámolóban, illetve a gyermekvédelmi beszámolóban is, a középiskolás korosztály számára kidolgozott ELLEN – SZER program Sándorfalvát érintően nem áll rendelkezésre.

A nagycsoportos óvodás korosztály részére az Ovi - Zsarú (óvodás korú gyermekek bűnmegelőzési programja) program bevezetésével lehetne elkezdni a legkisebbek ez irányú nevelés – oktatását.

Fontos feladat ezeknek a korosztályoknak a megszólítása, (nemcsak) a bűnmegelőzéssel kapcsolatos irányok meghatározása során.

Helyi beavatkozási területek és célok

5.2.1. Megelőző vagyonvédelem (a gyermekek és fiatalok testi erejük, életkoruk, tudatosságuk hiányában könnyebben válhatnak vagyon elleni bűncselekmények áldozatává és elkövetőivé)

1. A bűnmegelőzés integrálása a családi és iskolai rendezvényeinek programjába, a szociális és gyermekjóléti ellátó rendszerben folyó programokba (kapcsolódási pont: a közösségi rendészet megteremtése 5. pontja)
2. Támogatni a kortárs segítő modellprogramba történő oktatási intézményi becsatlakozást.
3. A középiskolás korosztály számára a tudatos bűnmegelőzés és közbiztonságra történő nevelés egyik eszköze lehet a polgárőrség megállapodása a kötelező 50 órás közösségi szolgálat polgárőrségnél történő eltöltése.

5.2.2. Hasznos szabadidő eltöltés

1. Sportolási lehetőségek biztosítása, a verseny és szabadidős sportolási lehetőségekbe történő bevonás.
2. A 14-18 éves korosztály megszólítása, szabadidő eltöltésére vonatkozó igényeiket felmérni. (A 18-24 éves korosztály esetében is célszerű lenne elkészíteni ilyen irányú felmérést).
3. Az önkormányzati intézmények által szervezett szabadidő eltöltési programjainak támogatása.

5.2.3. Szenvedélybetegségek megelőzése, alkohol és drog prevenció

1. Az általános iskolás korosztály DADA programjának biztosítása.
2. Településen lévő szórakozó helyek és környékük rendőrségi ellenőrzésének fokozása.

5.2.4. A média és az internet veszélyei

A fiatalok közösségi életének egy része az ún. kibertérben játszódik, ezért fontos, hogy felismerjék honnan és milyen veszélyek leselkednek rájuk.

1. A biztonságos média és internet használathoz szükséges információk eljuttatása a rendőrségi - korosztálynak szóló - bűnmegelőzési országos programokon keresztül (DADA, ELLEN – SZER).
2. Kimozdítani a fiatalokat, szabadidős programokban való részvételükkel erősíteni a közösség építést, szocializációjukat (Fő kapcsolódási pont 5.2.2.)

5.3. Az áldozattá válás megelőzése

Az idős emberek korukból, egészségi állapotukból, életmódjukból, szokásaikból adódóan könnyebben megteveszthetők, könnyebben válhatnak áldozattá.

Hangsúlyt kell fektetni az áldozattá válásuk elkerülésének eszközeiről és lehetőségeiről az információ hozzájuk történő hatékony eljuttatására.

1. A településen működő nyugdíjas egyesületek, rendőrség, polgárőrség együttműködése a tájékoztatás hatékonyságának érdekében.
2. Az ezzel kapcsolatos információk eljuttatásának segítésének folytatása, helyben megjelenő újságban, illetve az EESZI (főként tanyagondnoki szolgálat) közreműködésével .
3. Támogatni az önkormányzatnál dolgozó szakemberek képzését e tárgyban.

5.3. Horizontális intézkedés

1. A NBS horizontális intézkedésként jelöli meg a bűnmegelőzési pályázatok kiírását, ezért fontos, a helyi bűnmegelőzési célok elérésébe illeszkedő pályázatok megkeresése.
2. A helyi bűnmegelőzési stratégia megismertetése a bűnmegelőzésben érintettekkel.

6. Intézkedési Terv

Illeszkedvén a NBS tematikájához a helyi stratégia mellékletét képezi a rövid távú (első alkalommal a hatálybalépés és 2017. december 31. közötti időszak), időintervallumra megalkotott program „Intézkedési Terv Sándorfalva Városi Önkormányzat Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Stratégiájának 2016-2017. évi végrehajtásához” elnevezéssel, amelyben a stratégiában megfogalmazott átfogó célok megvalósítása érdekében határoz meg az önkormányzat feladatokat. A települési Intézkedési Tervben a feladatok végrehajtásának közreműködői, és határidői is meghatározásra kerülnek.

Az Intézkedési Tervben meghatározott feladatokkal kapcsolatosan a képviselő-testület részére felülvizsgálat, továbbá a következő rövid távú feladatok meghatározására, a lejáratot követően az éves önkormányzati munkatervben meghatározott időben beszámolót kell készíteni.

„...jobb megelőzni a bűntetteket, mint büntetni azokat.” Cesare Boccaria

Sándorfalva, 2016.